

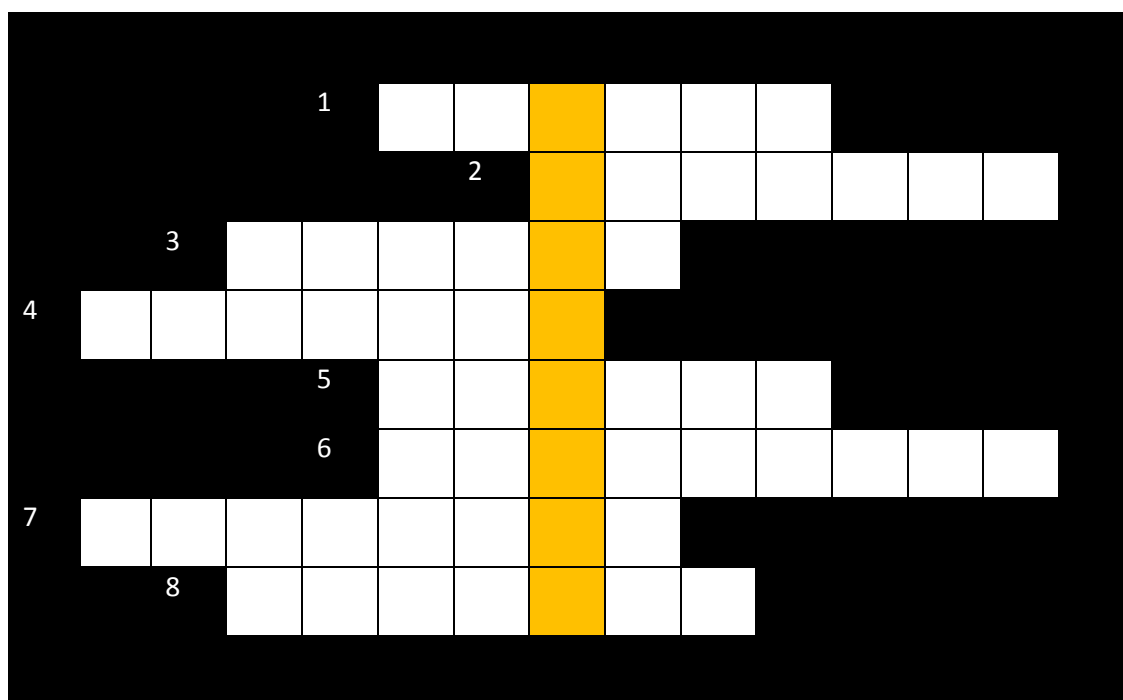

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy	Gymnázium, Šternberk, Horní nám. 5
Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0218CZ.
Šablona	I/2 Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji čtenářské gramotnosti
Označení materiálu	VY_12_INOVACE_Pap27
Vypracoval(a), Dne	Mgr.Petr Papica, 27.3. 2014
Ověřeno (datum)	5.5.2014
Předmět	Český jazyk
Třída	3.A
Téma hodiny	Jan Křesadlo
Druh materiálu	Pracovní list
Anotace	Čtení z knihy Jana Křesadla. Otázky a úkoly k pochopení textu.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jan Křesadlo

1. Příjmení brněnského básníka, který emigroval v roce 1948 do Velké Británie
2. Příjmení slavného ruského emigranta (autora Lolity)
3. Země, která se stala druhou vlastí Josefa Škvoreckého
4. Země, ve které žije a tvoří Milan Kundera
5. Příjmení českého režiséra, který emigroval do USA (Hoří, má panenku, hoří, Přelet nad kukaččím hnízdem, Amadeus...)
6. Představitel psychologické prózy, který znovu emigroval v roce 1948
7. Hlavní člen Osvobozeného divadla, který emigroval do USA
8. Město, kde sídlilo hlavní exilové nakladatelství 68 publishers

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zjisti, co má společného Jan Křesadlo s tajenkou křížovky.

Otázky k úryvku z knihy Zuzana a dva starci

1. Zjisti, kde se inspiroval autor při vytvoření názvu knihy.
2. Urči, žánr následujícího úryvku.
3. Najdi znaky postmodernismu v tomto úryvku.
4. Vypiš z úryvku vlastní jména a urči, kde se autor inspiroval.
5. Vyber slova z nespisovné slovní zásoby.
6. Pokračuj dále v této knize a napiš dalších minimálně 100 slov, které budou pokračováním tohoto příběhu

Jan Křesadlo: ZUZANA A DVA STARCI

(Poloautomatický text)

Poušť se nudně a neutěšeně táhla jako literární snobovina, kterou každý chválí a kupuje, ale nikdo nedokáže ani přečíst, ani se k této neschopnosti přiznat.

Zdalo se být jaksí po poledni. Dorůstající půlměsíc, který se již vyhoupl na východní obloze, byl však o poznání větší, než jak jsme zvyklí ho vídat na Zemi. To bylo tím, že náš děj se bude odehrávat zase na planetě Geomima. Je to proto, že popisované okolnosti na Zemi možná nikde nejsou, a když jsou, asi se liší v podrobnostech, protože s příslušnými prostředími nemáme přímou zkušenost. A tak je planeta Geomima vhodným záchranným balónem.

Napříč pustinou, porostlou tu a tam suchomilnou vegetací, se táhla poměrně slušně udržovaná silnice. Na obzoru bylo vidět homolovité kopce, hrající zvláštním způsobem do fialova, protože byly z načervenalé horniny a dálka je barvila do modra. Kdybychom byli na zeměkouli, mohlo by to být někde v Americe nebo snad i v Austrálii.

Po silnici poněkud dýchavičně putovalo obstarožní auto se sklopnou střechou, nepozemského typu a značky.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

"Sakra," řekl pasažér, "tímhle tempem tam nebudeme ani za tejdén, nemůžeš na to víc šlápnout?"

"Podívej," řekl řidič poněkud netýkavě, "tohle je stará paní, že ano. Sice ještě slouží, ale kdybych ji moc hnál, kdoví, co by se nám mohlo porouchat. Než by nás tady někdo našel, mohlo by to být pro nás už pozdě. Mají tady sice projíždět policejní patroly, ale slyšel jsem, že si službu zjednodušují, jak mohou - to je právě rub toho zařízení, že na tento úsek se dávají policisti vlastně z trestu - ne, nechci nic riskovat, však tam dojedeme."

"No, jen aby," řekl zase pasažér. "Jestli je ta tvoje kraknsa ale tak nespolehlivá, tak by se nám mohla posrat, i když ji nepoženu. Já nevím, že seš tak nevopatrný a já tak lehkověrný - ale co - kdo strachy umírá, prdama mu vodzvonejí - pojedeme teda vopatrně a za slaběj tejdének tam musíme bejt. Je to tam prej hezký - ty užs tam byl?"

"No byl, ale jenom na skok. Teď s tou konferencí budeme mít možnost se trochu zdržet - mě právě by zajímala hlavně ta poezie toho otce Cabala - všichni to chválejí, hlavně ten lotakurt, tak co to je jako zač."

"Co je to zač?" řekl posměšně pasažér. "No blbost jako všechno nebo skoro všechno. Podívej, to je všechno hlavně jenom otázka propagandy. Jakmile se podaří vytvořit dost obecný povědomí, že něco je báječný nebo někdo je báječnější nebo navopak, že něco je nemožný a tak, tak už si pak nikdo netroufá říkat, že to tak není, a všichni si na to potom tak jako hrajou - i když všem dohromady a každému zvlášť se to vlastně nezdá, že by to tak bylo, ale nikdo si to netroufá říct naplno, co naplno? - vůbec ne! Tak to máš se současným uměním, ale je to tak skoro se vším. - Jsou taky třeba všelijaký tradiční monumenty literatury, který byly slavný a populární někdy před třema nebo čtyřma sty léty, nebo někdy i pozděj - možná že už v tý svý době taky trochu uměle - třeba že se tomu smál tehdy nákej král nebo něco - touž se teď právě ani nikdy nezjistí - a teď se to furt vopakuje dokola a dokola, jaký že je to báječný a geniální - ale vono to ve skutečnosti vůbec není báječný, ale velká otrava, která nám právě dneska už vůbec nic neříká. Jenže, kdo by se k tomu přiznal, tak je hned nekultivovanej a nevzdělanej a kdesi cosi - já myslím, že v tom panuje hlavně náhoda jako ve všem. Jako třeba ten," zde pasažér jmenoval známé dílo geomimální kultury. Dlouho pak jeli mlčky.

"Je tam geniální sociální kritika, která odzvonila středověku," pravil nakonec řidič.

"Geniální sociální kritika!" zachechtal se pasažér. "Já se bodnu! To se ví, když si tam dělá všeobecnou srandu, tak taky z tehdejších sociálních institucí, lidská společnost se přece z jinýho neskládá, ale aby to mělo nákej záměrněj ideologickej náboj, to já pochybuju, to já tvrdím, tam vzniká naprosto sekundárně - jaksí mimoděk. A to, že to vodzvonovalo středověku? Komu to chtěj vykládat, mladý pane? Jakýpak vodzvonovalo, když středověk nebo tedy to, co se pokládá za typický pro středověk, máme dodneška - obskurantismus, nespravedlnost, mučení, bláznivej fanatismus - akorát, že je větší technickej pokrok - což je ale možná právě vada, protože se ty negativní rysy můjou lepší uplatnit než tenkrát - vodzvonovalo středověku!!! Já nevím, Syko, že ty nemáš za mák vlastního názoru -

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

furt papouškuješ, co říká každé - vždyť se kolem sebe rozhlídni - uvidíš středověku plnou prdel - sice tady ve Federaci snad trochu míň - ale maj ho taky dost. Protože to ani není středověk - ale obecná lidská blbost, která se vod toho středověku právě vůbec nezměnila." Chvilí jeli mlčky. Pak spustil zase hovorný a cynický pasažér:

"To je, jako když můj brácha dělal přijímací pohovor do semináře - von chtěl bejt knězem jako ten Cabal, ale pak ho to přešlo - a tam se ho ptali, jestli věří na tu teorii, že člověk povstal z vopice - to tenkrát, za našich mladejch let, kněží eště nesměli, víš?

No a von povídá, že na ni nevěří. A voni se ho ptali, aby jim vysvětlil proč. Čekali ňáký takový ty blbosti, kterejma se to kdysi snažili pavědecky za tlouct - jako že lidský embryo má delší palec nebo co - a tak. Ale brácha povídá, že člověk se z vopice nevyvinul proto, protože je sám vopice eště dodnes - nevyvinul se z ní, protože u něj žádněj vývoj v tonito směru eště nenastal, jak nad slunce jasněji vyplývá z dějin člověčenstva. No - tak bylo zle a brácha šel potom na strojařinu - a s tím středověkem, to je taky to samý - žádnýmu středověku ty volové nevodzvoni, protože středověk, teda tmářství, panuje taky až dodnes - tak to je, milej Syko."

Ale řidič se už začínal svým tichým introvertním způsobem vařit.

"Ty jsi strašný demagog, Hortuláne," řekl nakonec nakvašeně. Jako mnoho lidí mluvil i Syka, když se rozčilil, spisovně, aby si tak dodal větší váhy a ušlechtilosti, a tím převahy. "Pleteš páté přes deváté, až by ti člověk skoro věřil. Jenže já tě znám, a vím, že si libuješ v paradoxech, tak tě neberu vážně, ale zlobí mě to přece jenom - a vůbec - nemluv na mě, ať se nevybouráme - nemluvte za jízdy s řidičem..."

"No já nevím, co je na tom za problém, když tady široko daleko nikdo nejde ani nejede a silnice je tu široká jako mlat - ale jak tedy myslíš - a to teda na tebe nemám mluvit už vůbec, dokavád pojedem? To bude ten tejden teda dost otrava."

Řidič nevěděl, co odpovědět, a jen se jaksi přihlouple a rozpačitě irolficky usmíval.

Pasažér zmlkl a jen se díval. Přes svou značnou užvaněnost nebyl ještě tak hypomanický, aby se nedokázal soustředit a umlknout, když bylo třeba nebo když chtěl.

Poušť zvolna ubíhala a slunce se do ni opíralo. Celkově vypadala neutěšeně, mrtvě a jaksi výhrůžně.

Nic se nepohnulo, jen vzduch nad silnicí se chvěl horkem a rozmazával obrysy balvanů, keřů a vzdálených hor. V dálce na obloze viděl Hortulán tečku jakéhosi dravce, snad supu, jak pomalounku krouží. Před delší dobou jim přes silnici přeběhla zemní kukačka na způsob té, jakou lze najít v podobném prostředí v pozemské Americe, jinak se poušť zdála zcela bez života.

Nastalo horké, poněkud úzkostné ticho, jen motor hučel a rozechřátá umělá hmota sedadel podivně páchla. Silnice ubíhala vpřed, jakoby do nekonečna. Bylo možno si představit, že jsou mrtvi a že takto pojedou pořád a pořád, v bezútěšné, prázdné a hluché Postmortálii.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

"A víš, kde to tam vlastně je?" otázal se nakonec Hortulán.

"Co? Konference? No pochopitelně! Mám to v materiálech i s plánkem..."

"Ne, to já nemyslím - já myslím tamto - tu - instituci..."

Syka za volantem výrazně zrudl. "Né," šeptl, "já vím, jenom že - že to tam existuje a že na rozdíl od jiných států jsou cestující naopak vyzýváni a - a - mentálně podporováni, - aby - ji navštívili -, takže já usuzuju, že tam snad budou nějaká diskrétní oznámení..." Syka se jaksi zmátl a umkl.

"No, když nebudou, tak já ti to zjistím," hlaholil bodře Hortulán, "já bych ti to bejval vobstaral i tam u nás, ale když říkáš, že se bojíš nákazy - no tak tam to je právě pod kontrolou, že jó, tam se bát nemusíš..."

Syka se díval upřeně před sebe a jen rozpačitě mrkal.

Hortulán se na něj podíval a náhle se hlasitě zasmál, jako když se sypou brambory z pytle. Syka na něj plaše a jaksi raněně pohlédl, ale hned se zase vrátil k pozorování cesty.

"No nic," řekl Hortulán, "já jsem si jenom vzpomněl, že jsem kdysi čet takovou blbou knihu - vlastně to byly jako tři romány v jednom - no to už je sám vo sobě pitvornej nápad, ne? - a v tom jednom románu bylo, jak takovej trpaslík - strašně mrňavej - ten trpaslík byl záměrně zakrnělej, aby moh hrát na takovou troubu, že se do ní foukalo z vnitřku, tak aby se do ní vešel, víš - tak ho tam v dětství ten vynálezce tý trumpety jako ňák záměrně zmrňavěl, že vůbec nerost, jak, to tam nebylo - tak tam bylo, jak toho trpaslíka jeho spolubydlící nes v takovém futrále vod hudebního nástroje, ňákýho jinýho - víš - do toho - jako k holkám - von byl malinkej, ale ptáka měl normálního - to tam bylo výslovně napsaný - von si tam potom jednu tu dorotu namluvil jako nafurt, víš, jak to tak někdy bejvá, a utekli spolu a měli pak takový varietní číslo, že von jí dělal jako břichomluveckýho panáčka - no to sem nepatří - ale, povídám, já si teď s tebou, Syko, taky tak připadám jako ten spolubydlící toho trpaslíka - je to vlastně určitým způsobem analogická situace nebo zdroj inspirace - tak mi to tak jako přišlo směšný." Syka zrudl a vypadal vztekle, a proto Hortulán rychle pokračoval:

"Víš, ne ta věc sama, aby sis nemyslel - to je lidský a dělej to všický - tak nebo onak -, ale ta blbá kniha s tím trpaslíkem v tom takovém jako bombardónu - blbým."

Syka, který se už chtěl urazit, že ho Hortulán srovnává s trpaslíkem, se jeho vysvětlením uklidnil, a tudíž nevybuchl. Nicméně neshledával historku s trpaslíkem ve futrále zřejmě nijak zábavnou nebo směšnou a tvářil se koženě.

"A," vyzvídal Hortulán dále, sníživ hlas, jak se domníval, do diskrétního tónu, "a ty, Syko, tys to fakt nikdy nedělal?"

Syka opět zrudl, zavrtěl hlavou a zamumlal: "Ne, nedělal, už jsem ti přece řekl."

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

"Ale to mi snad nepřípadá ani možný," divil se Hortulán. "Vždyť přece - vždyť jsi snad ještě starší než já - v našem věku ovšem už to je stejně irelevantní - pár let sem tam - ale jak je to možný? Celej život?"

"No, to já právě taky nevím," řekl Syka s podrážděným úsměskem a trhl rameny. "Prostě jsem snad nikdy neměl příležitost nebo jsem si netroufal, nebo něco..."

"Ale to není, že bys to zkoušel a nemoh?" staral se Hortulán. "Já jsem slyšel, že takoví lidi taky jsou, některý prej celej život už vod mládí - já jsem znal jednoho plukovníka, ten se mi jednou přiznal, že to tak má..."

"Ale ne," řekl Syka kupodivu méně podrážděně, "já jsem se prostě tak daleko nikdy nedostal, ale co jsem se dostal, tak by to býval nebyl problém - zřejmě. Ani teď ještě, jak už jsem dědek - ne, Hortuláne, tím to není."

"No tak ale čím tedy?" ptal se Hortulán zúčastněně. "Vždyť přece, to bych se divil, že by tě ženský nechaly na pokoji."

Syka zrudl a mlčel, pak přece jen promluvil:

"Víš, když já se strašně stydím - to se kolikrát stalo, že se o mě ženy zajímaly, zvlášť ovšem, když jsem byl mladší, ale i teď - existují různé vdovy a tak -, ale když pak došlo - jaksi - k intimnější situaci, tak mě vždycky přepadla taková bázeň, že bych mohl být odmítnut, víš iracionální, protože to jsem věděl jasně, že situace je naopak zralá, až jsem ti pak zůstal sedět jako zkamenělý, ani pohnout jsem se nemohl. Právě že jsem se nemohl pohnout a promluvit, víš, i když co se týče té věci - to naopak - to fungovalo správně. Právě z toho studu a úzkosti jsem potom - jsem často - víš - v tom právě spočíval můj pohlavní život. Nebo potom, když jsme se rozešli, tak doma, když jsem si představoval, co by bylo nebo mohlo být... Pochopitelně s tou ženou jsem se pak již pro hanbu, víckrát nesešel."

"Tak ty vlastně vůbec nevíš, jak vypadá ženská?" dotazoval se Hortulán se směsí soucitu a chtivosti.

"Ale no ne - to já vím, to přece jen vím," ohrazoval se Syka s podivnou vehemencí, jako by se snažil hájit zbytky své sexuální cti, "však žiju na světě už dost dlouho..."

"A jak?" tázal se Hortulán vlezle, "z vobrázků?"

Syka, kývl: "Z vobrázků - a pak -, ale když já se " ti to stydím říct... "

"Ale co by ses styděl, vole," konejšil ho. Hortulán, "pověz mi to, já ti potom třeba taky něco řeknu zase vo sobě... Cesta je to dlouhá, můžeme si povídat - tohle je všeobecně zajímavá topika či tematika -, a potom - když chceš, abys - abych tě - že jó - tam - doprovodil-, tak bych měl vědět dost podrobně, co a jak s tebou je - taky, že já, je dobře, když se člověk vypovídá - to se mu pak uleví... "

Použitá literatura:

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

KŘESADLO, Jan. *Zuzana a dva starci*. Vyd. 1. Praha: Ivo Železný, 1992, 131 s. Česká knihovna (Ivo Železný). ISBN 80-711-6263-9.